

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **P. N.**

t. č. ve výkonu trestu ve Věznici Bělušice, Bělušice 66, 434 01 Bělušice

proti

žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Mírov**

sídlem Mírov č. p. 27, 789 01 Mírov

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v nepřidělení druhé skříňky žalobci k ukládání písemností souvisejících se soudními řízeními,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

- Žalobce vykonává trest odnětí svobody. Od 23. 1. 2020 byl umístěn ve Věznici Mírov, od 25. 4. 2022 konkrétně v cele č. 401 oddílu č. 10 pro 24 vězňů (pozn. skutečnosti známé soudu z věci vedené pod sp. zn. 65 A 59/2023). Žalobou doručenou soudu dne 5. 6. 2024 se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), spočívajícím v neumožnění užívat druhou skříňku k ukládání písemností souvisejících se soudními řízeními.
- Nejprve žalobce požadoval, aby soud uložil žalované mu druhou skříňku vydat do užívání, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku. Následně ale se souhlasem soudu při jednání dne 5. 11. 2024 svou žalobu změnil s ohledem na skutečnost, že dne 14. 10. 2024 byl přemístěn do Věznice Bělušice, čímž byly účinky předmětného zásahu ukončeny, a nově požadoval,

aby soud určil, že nepřidělení mu druhé skříňky na cele č. 401 ve Věznici Mírov v období od 27. 10. 2023 do 14. 10. 2024, resp. neumožnění rozšíření prostor pro ukládání písemností souvisejících se soudními řízeními, bylo nezákonným zásahem.

B) Obsah podání účastníků

Žaloba a její doplnění

3. Žalobce v žalobě a jejích doplněních tvrdil, že dne 27. 10. 2023 požádal žalovanou o přidělení druhé skříňky na celu, do níž by mohl ukládat písemnosti týkající se soudních řízení, avšak vedoucí oddělení výkonu trestu Věznice Mírov mu dne 24. 11. 2023 písemně sdělil, že mu takovou skříňku nepřidělí a že nepotřebné věci ze stávající skříňky může nahradit právě předmětnými písemnostmi a tyto nepotřebné věci uložit do skladu. Následně se žalobce bezvysledně obrátil se stížností na krajské, a poté i na vrchní státní zastupitelství (dále „KSZ“ a „VSZ“), která mu však shodně sdělila, že postup žalované nepovažují za nezákonný a rovněž jej odkázala na možnost umístění dokumentů do skladu věznice. Podle žalobce bylo nevyhovění uvedené žádosti v rozporu s § 26 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále „ZVTOS“), s § 4 odst. 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále „ŘVTOS“), a zasáhlo do jeho ústavně zaručeného práva na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.
4. Rozhodující skutečnosti svědčící o nezákonnosti popsaného zásahu, které žalobce popsal v žalobě, jejích doplněních a při jednání, soud stručně shrnuje takto:
 - Žalobce disponuje nadstandardním množstvím písemností v důsledku mimořádně objemného spisu z trestního řízení, které stále neskončilo, jakož i z četných dalších civilních a správních řízení, která vede. Žalobce žádné nepotřebné věci ve stávající skřínce neměl, naopak kvůli množství dokumentů neměl kam uložit si např. sportovní věci, a tudíž nemohl cvičit.
 - Uložení dokumentů „ve skladu“ není totéž, co mít dokumenty „u sebe“. Žalobce potřebuje mít listiny u sebe, pracovat s nimi a dělat si z nich poznámky. Zpřístupnění skladu žalobci záviselo na libovůli žalované.
 - Skříňka žalobce měla rozměry jen 46 x 61 x 64 cm, což není prostor dostatečný k vedení aktivní obhajoby. Jelikož ZVTOS ani ŘVTOS nestanoví velikost skříňky, bylo možné přidání druhé skříňky žalobci interpretovat jako rozšíření skříňky stávající.
 - Přidání druhé skříňky žalobci by nijak nezasáhlo do práv ostatních odsouzených, nikdo by nebyl ochuzen o plochu cely, neboť by tuto skříňku bylo možné umístit do prostoru, který nikdo jiný neužíval ani užívat nemohl (nad stávající žalobcovu skříňku) a kde měl žalobce v době podání žaloby naskládané dokumenty, jejichž přemístěním do skříňky by naopak vyhověl čl. 21 odst. 1 vnitřního řádu věznice.
 - V obdobném případě žalovaná odsouzenému A. Ž., a dále ještě jednomu vězni na 8. oddíle, druhou skříňku na listiny přidělila, takže se v žalobcově případě bezdůvodně odchýlila od vlastní praxe a žalobce diskriminovala.
 - Na cele č. 401 byly v době soudního řízení volné skříňky, takže by stačilo nalepit na jednu z nich jméno žalobce.

Vyjádření žalované

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

5. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě, dalších replikách a při jednání uvedla, že poskytla žalobci k uložení osobních věcí v souladu s § 17 ŘVTOS uzamykatelnou skříňku, čímž vůči němu bezesbytku splnila rozsah stanoveného vybavení, § 4 odst. 2 ŘVTOS se vztahuje toliko na dobu přijímání do věznice, což nebyl žalobcův případ, § 17 ŘVTOS hovoří jen o věcech, nikoli o písemnostech. Dále žalovaná upozornila, že žalobci nadstandardně poskytla i poličku, kterou však podle všeho užívá nejen k uložení nikoliv věcí osobních, neboť v žalobě zmínil její užívání k „právnímu poradenství“. Podle žalované bylo na žalobci, aby si učinil v písemnostech přehled a upřednostnil písemnosti týkající se jeho řízení a těm dal na poličce prostor. Rovněž odmítla podporovat zvyšování požárního nebezpečí v cele uskladněným hořlavým materiálem. S ohledem na neustále narůstající množství písemností žalobce se nadto žalované jeví přidělení další skřínky neefektivním a pro uložení nestandardně velkého a objemově rostoucího materiálu zůstalo nejvhodnějším řešením jeho uložení ve skladu, kam si mohl žalobce dojít. Vyhověním žádosti žalobce by žalovaná bezdůvodně zvýhodnila žalobce oproti ostatním odsouzeným. Případ A. Ž. byl odlišný. Dále žalovaná připomněla, že žalobce v jiných podáních útočil na nedostatečnou velikost této cely a její zastavění nábytkem. Žalobce podle žalované zatěžuje státní aparát nestandardním množstvím písemností a žalovaná se nepřetržitě potýkala s vyřizováním jeho pošty, pročez bylo třeba setrvat v nastaveném režimu uskladnění nadměrného množství žalobcových písemností ve skladu. Právo na obhajobu si žalobce podle ní mohl zajistit prostřednictvím obhájce, který se v dokumentaci jistě zorientuje a seznámí se s listinami skutečně souvisejícími s obhajobou. V září a říjnu 2024 studoval žalobce 28,5 hodiny soudní spisy ve vyšetřovně oddílu 5A, přičemž obdobně bylo možné zajistit žalobci i dostupnost listin, které měl umístěny ve skladu. Umístění další skřínky by ztížilo žalované přehled o cele, zda je v ní udržován pořádek, zda se v ní nenachází nepovolené předměty, či zda v ní nedochází k nežádoucímu chování, což jsou jedny ze základních pilířů pravidelné kontrolní činnosti žalované, kterou mj. cílí k zajištění bezpečnosti na celách.

C) Posouzení věci krajským soudem

6. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
7. Z obsahu písemné žádosti soud zjistil, že žalovaný podal dne 27. 10. 2023 vedoucímu oddělení výkonu trestu žádost o „Přidělení druhé skřínky na dokumenty a podklady k běžícím soudním řízením“ tohoto znění: *„Pro potřeby probíhajících soudních řízení (např. Ústavní stížnost v „hlavní věci“ doživotního odsouzení, žaloba proti ČAK správní i občanskoprávní, žaloba proti Mgr. D., žaloba proti V. D. /Úřad Ministerstva obrany ČR/, žaloba proti postupu KS v Ostravě atd.) potřebuji mít k dispozici více dokumentů, než 40 x 60 cm velká skříňka pojme. V zákoně (§ 16/8 VTOS) ani ve vyhlášce (§ 17/1 ŘVTOS) totiž velikost skřínky není stanovena, a naopak z ust. § 4/2 ŘVTOS plyne, že v množství přiměřeném možností jejich uložení v poskytnuté skříňce omezení se uplatní na osobní věci (část 1. věty za středníkem a věta druhá), nikoliv na úřední písemnosti. Tam omezení není, což je logické – jednalo by se o zásah do nejdůležitějšího z práv obviněných a vězeňská služba má tak výslovně uloženo (§26/4 ŘVTOS) dbát na zachovávání práv odsouzených. Potřebuji si ze skladu vyzvednout několik šanonů soudních spisů a na mou vrchní skříňku není problém položit (bez nožiček) druhou skříňku, abych se tak mohl rozumně hájit a účastnit řízení. Vězeňskou službu to nic nestojí a již to tu „sudiči“ jako A. Ž. měli dříve. A ona skříňka bude obsahovat výlučně dokumenty úřední. Děkuji za pochopení.“*

8. Dále z obsahu téže listiny soud zjistil, že k žádosti nejprve připojil své stanovisko vychovatel Bc. L. Š., a to ve znění „Nepřiděluji“, následně dne 24. 11. 2023 na žádost zareagoval vedoucí oddělení výkonu trestu, vrchní komisař mjr. Bc. M. F., takto: „Skříňku navíc na písemnost nepovoluji. Odsouzenému není zakázáno si ponechat písemnosti související s trestním řízením, které bylo nebo je proti němu vedeno a další úřední písemnosti. Věci nepotřebné ze skřínky může nahradit těmito písemnostmi, kdy nepotřebné věci odloží do skladu.“

Relevantní právní úprava

9. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
10. Podle § 16 odst. 3 ZVTOS každý odsouzený musí mít zabezpečeno lůžko a uzamykatelnou skříňku k uložení osobních věcí.
11. Podle § 4 odst. 2 ŘVTOS odsouzený si může u sebe ponechat písemnosti související s trestním řízením, které bylo nebo je proti němu vedeno, a další úřední písemnosti; v množství přiměřeném možnostem jejich uložení v poskytnuté skřínce fotografie, dopisy, právní předpisy, vlastní knihy, časopisy a noviny. Odsouzený může mít u sebe též kapesní nebo náramkové hodinky, které neobsahují komunikační nebo záznamové zařízení, psací potřeby, věci potřebné k vedení běžné korespondence, snubní prsten, ruční mlýnek na kávu, elektrický holicí strojek, hrneček na nápoje a základní hygienické potřeby.
12. Podle § 17 odst. 1 věty první ŘVTOS k uložení osobních věcí se každému odsouzenému poskytne uzamykatelná skříňka.

Právo mít listiny „u sebe“

13. Podle krajského soudu je pro posouzení věci klíčové předně zjistit, zda právní úprava skutečně zakládá právo odsouzeného mít v průběhu výkonu trestu odnětí svobody úřední písemnosti u sebe ve smyslu mít je přímo na cele v uzamykatelné skřínce.
14. Výše citovaný § 16 ZVTOS zakládá každému odsouzenému právo na uzamykatelnou skříňku k uložení osobních věcí. Zákon ani prováděcí právní předpis však nepředepisují velikost této uzamykatelné skřínky. Současně je zřejmé, že stanovení povinnosti věznice poskytnout odsouzenému uzamykatelnou skříňku na osobní věci nevylučuje možnost poskytnout odsouzeným více úložných prostor na cele. Využití takové možnosti však závisí na vybavení a aktuálních poměrech konkrétní věznice.
15. Žalobce dovozuje své právo ponechat si přímo na cele bez jakéhokoli omezení množství písemnosti související s trestním řízením, které bylo nebo je proti němu vedeno, a další úřední písemnosti z výše citovaného § 4 odst. 2 ŘVTOS, konkrétně části první věty před středníkem, neboť množství reguluje toto ustanovení až druhé části první věty za středníkem u fotografií, dopisů, právních předpisů, vlastních knih, časopisů a novin, jež povoluje odsouzenému ponechat si jen v množství *přiměřeném možnostem jejich uložení v poskytnuté skřínce*.
16. Krajský soud předně uvádí, že nesouhlasí s interpretací žalované založené na čistě systematickém výkladu. Jakkoli je třeba dát žalované za pravdu, že § 4 ŘVTOS je součástí druhé hlavy první části ŘVTOS, nazvané „Přijímání, umístování, přemísťování a propouštění odsouzených“, nelze jazykovým a logickým výkladem tohoto ustanovení

dovodit, že by se v něm uvedená pravidla vztahovala pouze pro situace, kdy je s odsouzeným zacházeno některým ze způsobů vyjmenovaných v názvu této hlavy ŘVTOS, tj. kdy je přijímán, umísťován, přemísťován, či propouštěn. Normuje-li totiž předmětné ustanovení okruh předmětů, které může mít odsouzený u sebe při přijetí do věznice, přičemž množství těchto předmětů omezuje velikostí skříňky, která bude odsouzenému přidělena, postrádalo by jakoukoli logiku dovozovat, že mají pravidla v tomto ustanovení platnost pouze pro den, kdy je odsouzený do věznice přijímán. Naopak, je zcela zřejmé, že se tato pravidla vztahují do budoucna na celý pobyt odsouzeného ve věznici, přičemž potřebnou selekci věcí, které si bude odsouzený oprávněn ponechat, musí odsouzený logicky učinit právě při příchodu do věznice.

17. Krajský soud však nesouhlasí ani s výkladem žalobce, že pojem „ponechat si u sebe“ musí být v případě úředních listin interpretován striktně jako „ponechat si v cele“. Krajský soud zastává názor, že s přihlédnutím ke specifickému prostředí věznic a možnému enormnímu množství *písemností souvisejících s trestním řízením, které bylo nebo je proti odsouzenému vedeno, a další úředních písemností*, není žalobcem preferovaný jazykový výklad udržitelný a naopak je třeba toto ustanovení vyložit tak, že „ponechat si u sebe“ znamená v případě uvedených listin právo odsouzeného mít k těmto listinám přístup a tomu odpovídající povinnost věznice takový přístup odsouzenému umožnit.
18. Podle žalobce uložení dokumentů „ve skladu“ nenaplnňuje pojem mít tyto „u sebe“, neboť mu tak není umožněno pracovat s těmito listinami a dělat si z nich poznámky. Umístění listin do skladu je porušením § 4 odst. 2 ŘVTOS. K uložení dokumentů ve skladu žalobce uvedl, že do něj neměl přístup, jeho zpřístupnění záviselo jen na vůli žalované, přičemž si lze představit i záměrné sabotování jeho přístupu k dokumentům. Na cestu do skladu neexistuje žádný formulář a není nikde evidována tak, aby to nemohla žalovaná zfalšovat. Průměrná rychlost realizace návštěvy skladu byla podle situace a ochoty vychovatele od jednoho týdne do tří měsíců, avšak na stížnost proti usnesení v trestním řízení je lhůta 3 dny. Prokázat excesivní prodlevy lze jen svědecky, což je závislé na ochotě ostatních svědčit. Umístění dokumentů ve skladu tak podle žalobce představuje jejich nedostupnost, a navíc se ve sklepech občas něco ztratí.
19. K této argumentaci však soud uvádí, že žalovaná již ve vyjádření k návrhu na vydání předběžného opatření deklarovala svou připravenost umožňovat žalobci přístup do skladu k dokumentům, které se již do jeho skříňky v cele nevešly. Žalobce sice vyhodnotil proceduru přístupu do skladu jako složitou, zdlouhavou a závislou na libovůli žalované, neuvedl však jeden jediný případ, kdy by žalovaná jeho žádosti o přístup k dokumentům ve skladu nevyhověla, popř. jí vyhověla s nepřiměřenými průtahy. Hrozbu újmy v podobě nemožnosti dostat se včas k dokumentům ve skladu tudíž žalobce neprokázal a jedná se jen o jeho obavu bez reálného podkladu.
20. V podání ze dne 14. 10. 2024 ještě žalovaná dodala, že v září a říjnu 2024 studoval žalobce 28,5 hodiny soudní spisy, jež nejsou předmětem této žaloby, ve vyšetřovně oddílu 5A, přičemž obdobně bylo možné zajistit žalobci i dostupnost listin, které měl umístěny ve skladu. Žalobce však studium spisu ve zvláštní místnosti na jiném oddíle označil za řešení nedostatečně řešící jeho potřebu mít listiny u sebe, pracovat s nimi a dělat si z nich poznámky. K tomu krajský soud uvádí, že žalovaná uváděla možnost studia spisu na zvláštní místnosti jen jako jednu z možností, jak vyhovět potřebám žalobce, a nevyloučila možnost, aby žalobce po vyzvednutí potřebných písemností tyto používal přímo na cele.

21. K žalobcem namítané neproporcionalitě je podle krajského soudu třeba uvést, že žalobcovo tvrzení, že přidělení skříňky navíc nemohlo pro žalovanou znamenat žádnou zátěž, vychází z jeho zjevně omezené schopnosti dohlédnout důsledky umístění dalšího kusu nábytku pro bezpečnost dané cely, jíž argumentovala žalovaná, zejména pak požární bezpečnost a nutnost zachování přehlednosti cely a eliminace prostor pro ukrytí nepovolených předmětů v ní.
22. Odmítnutí podporovat zvyšování požárního nebezpečí v cele uskladněným hořlavým materiálem považuje krajský soud za racionální a zcela oprávněné a zcela odmítá protiargumentaci žalobce, že žalovaná vytvořila požární nebezpečí zamknutým hydrantem na chodbě 10. oddílu, převýšením povoleného počtu vězňů umístěných na danou celu, či umístěním kuřáka, který měl při sobě zapalovače, na celu pro nekuřáky.
23. Za zcela zásadní pro celou věc považuje krajský soud argument žalované nutností uchovat si nezbytný přehled o bezpečnosti na cele, o tom, zda je v ní udržován pořádek, zda se v ní nenachází nepovolené předměty, či zda v ní nedochází k nežádoucímu chování, což jsou jedny ze základních pilířů pravidelné kontrolní činnosti žalované. Podle krajského soudu je totiž zajištění bezpečnosti na celách jedním z klíčových a velmi náročných úkolů, které žalovaná, obzvláště ve věznicích se zvýšenou ostrahou plní, a které nelze bagatelizovat námitkou, že jedna skříňka navíc nic neovlivní. Krajský soud v žádném případě nehodlá žalované „od stolu“ radit, či přikazovat, jak má své základní úkoly v oblasti zabezpečení věznice plnit a tyto úkoly jí znesnadňovat.

Velké množství listin žalobce a příliš malá skříňka

24. Žalobce v žalobě popsal, že je proti němu již od 10. 11. 2009 vedeno trestní řízení, na něž se nabalují další správní a občanskoprávní spory o důkazy a informace, které mu instituce odpírají. Těchto sporů žalobce eviduje 73 a počet ustanovených advokátů 114, což není standard. To vše generuje stohy úředních dokumentů, kdy jen ve věci dvojnásobné vraždy spis atakuje 9 tisíc listů a ve věci přípravy vraždy 5 tisíc listů, přičemž jsou buď v běhu nebo se připravují obnovy obou řízení, a žalobce potřebuje též dostatečně zdůvodnit stížnost k ESLP. Skříňka, kterou měl žalobce možnost na cele č. 401 užívat, měla ale rozměry jen 46 x 61 x 64 cm, což není prostor dostatečný k vedení aktivní obhajoby. Jelikož ZVTOS ani ŘVTOS nestanoví velikost skříňky (viz skříně ve Vazební věznici Olomouc rozměrů 60 x 168 x 40 cm versus malé skříňky ve Věznici Mírov), bylo možné žalobcův problém vyřešit právě přidáním druhé skříňky, a to na (nad) jeho stávající skříňku. S ohledem na neexistující zákonné rozměry skříňky by ostatně mohlo být interpretováno přidání druhé skříňky jako rozšíření skříňky stávající. ŘVTOS v § 4 odst. 2 prostor pro písemnosti související s trestním řízením nijak neomezuje. Žalobce žádné „nepotřebné“ věci ve stávající skříňce neměl, naopak kvůli množství dokumentů neměl kam uložit si např. sportovní věci, a tudíž nemohl cvičit. Žalovaná tak žalobce stavěla před volbu „osobní věci nebo obhajoba“. Zásah do základních práv, zde práva na obhajobu a lidsky důstojný výkon trestu odnětí svobody, však může být činěn jen na základě zákona a po testu proporcionality, čemuž postup žalované nevyhovoval.
25. Žalovaná nezpochybnila tvrzení žalobce o rozměrech skříněk na celách. Zdůraznila však, že skříňky totožných rozměrů mají všichni odsouzení. Dále uvedla, že v případě žalobce se jí s ohledem na neustále narůstající množství jeho písemností nejevilo přidělení další skříňky ani efektivním nástrojem a pro uložení nestandardně velkého a objemově rostoucího materiálu podle ní zůstalo nevhodnějším řešením jeho uložení ve skladu.

26. K tvrzenému enormnímu množství úředních listin, jimiž žalobce disponuje, krajský soud uvádí, že počet listů trestních spisů vytvořených z řízení, v nichž byl žalobce odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody, ani skutečnost, že se žalobce snaží i po letech od právní moci odsuzujícího rozsudku zpochybnit jeho zákonnost, nepovažuje za mimořádné okolnosti, jež by měly zakládat povinnost žalované ke zvláštnímu zacházení se žalobcem a jeho požadavky. Krajskému soudu je, stejně jako dalším soudům rozhodujícím ve správním soudnictví včetně Nejvyššího správního soudu, dobře známo z vlastní rozhodovací činnosti, že je žalobcova písemná aktivita vůči soudům mimořádná. Avšak sama skutečnost, že má žalobce potřebu zasílat soudům enormní množství podání, a tudíž je mu logicky i velké množství písemností soudů reagujících na jeho podání doručováno, neznamena, že by žalobci hrozila újma tím, že nemůže mít všechny tyto písemnosti neustále u sebe na cele.
27. Krajský soud uvádí, že skříňka o rozměru 46 x 61 x 64 cm není k uložení veškerých osobních věcí odsouzeného nijak velká a nepředstavuje komfortní řešení pro ukládání osobních věcí různého druhu, nedospěl však k závěru, že by se jednalo o skříňku natolik malou, že by prostor pro uložení přiměřeného množství osobních věcí včetně přiměřeného množství úředních písemností nebyla s to odsouzenému při dobré organizaci poskytnout.
28. Krajskému soudu není známo, zda vybavení cel konkrétním nábytkem spadá do působnosti ředitelů jednotlivých věznic, či zda o něm rozhodují vrcholné orgány řídicí vězeňství v ČR (GŘ VS, ministerstvo spravedlnosti), ani co je důvodem odlišností vybavení cel jednotlivých věznic, avšak sama skutečnost, že ve Vazební věznici v Olomouci mají obvinění k dispozici skříňku výrazně větších rozměrů, podle krajského soudu nevyvolává povinnost Věznice Mírov poskytovat odsouzeným skříňky srovnatelné velikosti.
29. Krajský soud se neztotožňuje s tvrzením žalobce, že při absenci předepsaných rozměrů skříňky je třeba povinnost žalované třeba interpretovat jako povinnost poskytnout skříňku, která jeho dokumenty pojme. Jak žalobce sám uvedl, úřední dokumenty, které nehodlá vyhodit (skartovat), dosáhly v průběhu pobytu žalobce u žalované takového množství, že naplnily tři pytle, přičemž s ohledem na množství soudních sporů, které žalobce vede (jak sám uvedl a jak je známo soudu z jeho rozhodovací praxe), je soudu stejně jako žalované zřejmé, že množství žalobcem schraňovaných listin neustále narůstá. Již z toho důvodu je žalobcova úvaha o tom, že velikost uzamykatelné skříňky má být úměrná množství jeho dokumentů, zcela neudržitelná. Žalovaná ostatně ve vyjádření k žalobě uvedla, že jí žalobce není schopen konečný objem listin ani přiblížit. A stejně tak žalobce neučinil ani v řízení před soudem.
30. Krajskému soudu v žádném případě nepřísluší hodnotit, zda věci, které má žalobce ve své skříňce uskladněny, jsou pro něj skutečně nezbytné, je toliko oprávněn a schopen na základě fotografií, které provedl k důkazu, zhodnotit, že množství listin, které má žalobce ve skříňce naskládány, je značné. Z fotografií, které provedl k důkazu, krajský soud zjistil, že listiny má žalobce narovnány ve všech oddílech předmětné skříňky tak, že vždy zaplňují celou polici, přičemž ostatní věci má umístěny okolo a před těmito listinami. Nelze tak rozumně předpokládat, že všechny tyto listiny jsou pro potřeby žalobce stále aktuální a že s nimi na denní bázi soustavně pracuje. Současně krajský soud uvádí, že je věcí svobodné volby žalobce, že upřednostnil využití svého prostoru pro ukládání osobních věcí k ukládání stohů listin namísto např. sportovního oblečení.
31. Krajský soud se ztotožňuje s žalovanou i v tom, že nemožnost mít stále u sebe ve skříňce veškeré listiny související s trestním řízením nezasahuje do práva žalobce na obhajobu

s ohledem na skutečnost, že žalobce byl (a to i v řízeních o návrhu na povolení obnovy) zastoupen obhájcem, jemuž jsou listiny v trestním řízení rovněž doručovány, u sebe je má a může se s nimi seznámit. Přítomnost obhájce v řízení sice nezabývá žalobce práva sám nadále se soudy komunikovat a hájit se vlastními podáními, nelze však souhlasit s žalobcem hájeným názorem, že úkolem obhájce je pouze přetransformovat námitky obviněného do „právní řeči“. Úkolem obhájce v trestním řízení je poskytnout obviněnému všestrannou právní pomoc tak, aby byla ve prospěch obviněného využita všechna práva a prostředky obhajoby. Obhájce se snaží dosáhnout toho, aby nebyl obviněný na svých právech zkrácen pro neznalost právního řádu, přičemž je sice povinen řídit se pokyny obviněného, což však neznamená, že by byl na těchto pokynech závislý a jeho úkolem bylo pouze „překládat“ neumělou neprofesionální obhajobu do odborného jazyka.

32. Tvzení žalobce, že mu hrozí závažná újma v podobě nemožnosti řádně sepsat stížnost k ESLP proti nálezu Ústavního soudu z důvodu nemožnosti mít u sebe všechny písemnosti související s trestním řízením, proti němuž směřovala ústavní stížnost, žalobce nijak nekonkretizoval a neuvedl ani, o jaké množství listin se jedná. Jak již soud uvedl v usnesení o předběžném opatření, lze vyjít jen z logické úvahy, že žalobce k sepsání této stížnosti potřeboval text samotného nálezu, jenž u ESLP hodlal napadnout, přičemž podstatná část jeho argumentace bude spočívat v rozporování závěrů Ústavního soudu a setrvání na důvodech uvedených v ústavní stížnosti, a dále snad odbornou literaturu. K přípravě tohoto podání tak žalobci bezesporu postačovaly listiny a knihy, které současná skříňka a polička pojmu, přičemž soud přisvědčuje žalované, že bylo možné po žalobci spravedlivě požadovat, aby alespoň dočasně snášel omezení výkonu právního poradenství, jemuž se ve věznici dle svého tvrzení věnuje, a vyhradil veškerý úložný prostor, který má k dispozici, listinám souvisejícím s jeho vlastními aktuálně probíhajícími soudními řízeními.
33. V souvislosti s velikostí skříňky je třeba se pro úplnost zmínit i o poličce. Žalovaná totiž argumentovala tím, že žalobci na jeho žádost poskytla nad rámec povinného vybavení i poličku na právní literaturu. Tuto skutečnost žalobce nezpochybnil, naopak soud poskytl fotografii této poličky, kterou soud provedl k důkazu, namítl však, že poličkou argumentovat nelze, neboť tuto si „vybojoval“ výměnou za výrazné omezení svých stížností, a dále uvedl, že díky literatuře na poličce umístěné mohl poskytovat právní poradenství, čímž ušetřili čas odborní zaměstnanci věznice. Krajský soud nepovažuje za rozhodné, za jakých okolností žalovaná žalobci poskytla a umožnila užívat nad rámec nutného vybavení poličku. Z hlediska posuzování dostatečnosti prostor, které má žalobce k dispozici k ukládání úředních písemností, však považuje za relevantní sdělení žalované v reakci na žalobcem zmíněné poskytování právního poradenství, že by si měl žalobce učinit v písemnostech přehled a upřednostnit písemnosti týkající se jeho řízení a těm dát na poličce prostor. Žalovaná tím dala zřetelně najevo, že je s to akceptovat využití této poličky i ukládání listin, přičemž z fotografie provedené soudem k důkazu je zřejmé, že žalobce na knihách v této poličce listiny položené měl.

Zásah do práv dalších odsouzených

34. Žalobce již v žalobě uváděl, že přidání druhé skříňky by nijak nezasáhlo do práv ostatních odsouzených a nikdo by nebyl ochuzen o plochu cely, neboť by tuto skříňku bylo možné umístit do prostoru, který nikdo jiný neužíval ani užívat nemohl (nad stávající žalobcovu skříňku) a kde měl žalobce v době podání žaloby naskládané dokumenty, jejichž přemístěním do skříňky by naopak vyhověl čl. 21 odst. 1 vnitřního řádu věznice, který prikazuje ukládat věci ve skřínce.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

35. Za absurdní označil žalobce tvrzení KSZ a posléze i žalované, že by byla případná druhá skříňka na danou celu umístěna „na úkor“ ostatních odsouzených a nesmyslně podle něj argumentovalo rovností odsouzených i VSZ, neboť součástí ZVTOS i ŘVTOS je požadavek individuálního přístupu k odsouzeným. Rovnost práv spočívá v možnosti každého odsouzeného si o druhou skříňku požádat, což nelze překrucovat do práva ostatních na další skříňku, pokud by bylo žalobci vyhověno.
36. Žalovaná naopak hájila postoj, že vyhověním žalobcově žádosti by jej bezdůvodně zvýhodnila před ostatními odsouzenými a zasáhla do jejich práv. Také připomněla, že žalobce v jiných podáních útočil na nedostatečnou velikost cely č. 401 a její zastavění nábytkem.
37. V této části se krajský soud s argumentací žalobce ztotožňuje. Stejně jako žalobce krajský soud vnímá rovnost práv odsouzených na stejné zacházení v jejich rovné možnosti požádat o nadstandardní vybavení a přinášet k tomu vlastní důvody, nikoli jako právo obdržet cokoli, co obdržel jiný bez ohledu na okolnosti. Jakkoli si lze představit, že založení nerovnosti mezi odsouzenými a přiznání individuální výhody např. v podobě rozšíření úložných prostor je způsobilé být zdrojem konfliktů mezi odsouzenými navzájem, jež může být v poměrech věznice se zvýšenou ostrahou nesnadné řešit a ohrozit bezpečnost ve věznici, jedná se o velmi hypotetickou spekulaci a např. přímo na příkladu přidělení poličky žalobci je zřejmé, že k dotčení práv dalších odsouzených v takových případech dojít nemusí. Soud přitom nepochybuje, že by se žalovaná v rámci své procesní obrany zmínila o tom, že se po přidělení poličky žalobci setkala s projevy nesouhlasu dalších odsouzených nebo o nárůst žádostí o stejné vybavení.
38. Rovněž za nepřipadnou považuje krajský soud zmínku žalované o žalobě, v níž žalobce označuje za nezákonný zásah žalované neposkytnutí zákonem předepsané podlahové výměry cely (věc vedená soudem pod sp. zn. 65 A 59/2023), neboť žalobce navrhoval takové řešení umístění druhé skříňky, jež by nijak rozlohu volné podlahové plochy cely č. 401 nezmenšilo, přičemž žalovaná nezpochybnila technickou proveditelnost takového řešení.

Diskriminace žalobce

39. Žalobce dále žalované v žalobě vytkl, že se ve sdělení k jeho žádosti nevyjádřila k případu A. Ž., jemuž byla podle jeho tvrzení druhá skříňka na dokumenty dokonce „vnucena“. Žalobce uvedl, že nevnímá precedens jako absolutní, odchýlení se od něj je však třeba zdůvodnit, což žalovaná nesplnila. Pokud byly jeho důvody stejně pádné jako u A. Ž., lze podle něj jen stěží připustit odlišný přístup. Podle žalobce přitom jeho důvody pro užívání další skříňky byly ještě pádnější, neboť zatímco A. Ž. zavraždil svědka, který podle něj křivě vypovídal a dostal jej do vězení, přičemž za to A. Ž. dostal časově ohraničený trest odnětí svobody na 16 let, žalobce má trest doživotí, přičemž hodlá prokazovat, že nikoho nezavraždil a je obětí justičního omylu.
40. V následném podání pak žalobce ještě dodal, že podle jeho informací měl mít ještě i na 8. oddíle nějaký další odsouzený tolik písemností, že mu byla přidělena druhá skříňka.
41. Žalovaná k výzvě soudu ve vyjádření ze dne 11. 10. 2024 uvedla, že se k žalobcem zmíněnému odsouzenému z 8. oddílu není schopna pro nedostatek identifikačních údajů relevantně vyjádřit. A. Ž. podle žalované v průběhu výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Mírov požádal nejdříve ohledně množství spisového materiálu na cele o rozhovor s tehdejšími ředitelem věznice, který po pohovoru slíbil, že věc promyslí a dá vědět

prostřednictvím vedoucího oddělení výkonu trestu. Poté podal A. Ž. žádost o vyřešení problematiky dostupnosti spisových materiálů úřední a soudní povahy, a to přidělením „spisové skříňky“ na celu č. 304, jejíž ubytovací kapacita činila 13 míst. Po úvaze tehdejšího ředitele věznice, který dospěl k závěru, že s ohledem na tehdejší okolnosti lze žádosti vyhovět, tedy žalovaná žádosti A. Ž. vyhověla za podmínky, že předmětná skříňka bude sloužit jen na uložení spisového materiálu. Podle žalované tak byly výsledky rozhovoru ředitele s A. Ž. zřejmě k vyhovění žádosti dostačující. Situace žalobce je však podle žalované odlišná, neboť z jeho žádosti bylo zjevné, že objem jeho spisové dokumentace neustále roste a nestačí mu již prostor skříňky ani poličky, které mu žalovaná poskytla, a dále se mělo jednat o přidělení druhé skříňky na celu pro 24 osob, takže byla žalovaná ve vyřízení žádosti žalobce limitována podstatně větším okruhem odsouzených, kteří s žalobcem tuto celu sdíleli.

42. Krajský soud uvádí, že na činnost žalované se, stejně jako na všechny orgány veřejné správy vztahují základní zásady činnosti správních orgánů, mezi něž patří i povinnost dbát o to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly (viz § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Žalovaná je tedy vázána vlastní zavedenou praxí, od níž by se neměla bezdůvodně odchylovat. Za praxi, natož zavedenou, však podle krajského soudu nelze označovat ojedinělý případ, jímž žalobce argumentoval. Nadto vzhledem k tomu, že podle sdělení žalované zůstaly okolnosti přidělení skříňky A. Ž. před lety ne zcela objasněny, neboť jednání o přidělení této skříňky a důvody jejího přidělení byly zřetelně předmětem neformálního a na žádném nosiči nezachyceného pohovoru A. Ž. s bývalým ředitelem věznice, nelze oba případy bez pochybností označit za srovnatelné, a tudíž zakládající legitimní očekávání žalobce, že v jeho případě bude postupováno shodně.

Možnost využití volných skříněk na cele

43. V replice ze dne 2. 9. 2024 žalobce uvedl, že momentálně jsou na cele č. 401 čtyři volné skříňky, takže by žalované stačilo nalepit na jednu z nich jeho jméno, čímž by byl jeho skromný požadavek vyřešen. Žalovaná ale označila přidělování dočasně volné skříňky žalobci za nepraktické a poukázala na měnící se počet odsouzených v cele a potřebu mít volnou kapacitu operativně k dispozici.
44. Krajský soud zdůvodnění žalované aprobuje a dodává, že umožnění využívat další úložný prostor na cele znesnadňuje a prodlužuje žalované prohlídku dané cely, jak již uvedl výše.

Důkazy

45. Kromě listin, které soud provedl k důkazu a zjišťoval z nich skutečnosti relevantní pro posouzení věci, řadu dalších žalobcem navržených důkazů neprovedl, popř. je sice k důkazu provedl, avšak z nich nezjistil žádné relevantní skutečnosti.
46. Ze sdělení KSZ ze dne 12. 2. 2024, č. j. 2 KDT 4021/2023-15 a sdělení VSZ ze dne 24. 4. 2024, č. j. VDT 402/2024-9, soud zjistil toliko to, že KSZ ani VSZ neshledala postup žalované nezákonným a nenařídila žalované žalobci vyhovět a druhou skříňku mu přidělit. Žádné další relevantní skutečnosti soud z obsahu těchto sdělení nezjistil, neboť bezúspěšná žádost o dozor příslušného státního zástupce podle § 16a odst. 5 zákona č. 283/1993 S., o státním zastupitelství, a na ni navazující bezúspěšná žádost o přezkoumání způsobu jejího vyřízení u nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 16a odst. 7 téhož zákona, jsou pouze podmínkou přípustnosti zásahové žaloby proti trvajícím zásahům, neznamená to však, že by

se soud měl následně vypořádávat s obsahem sdělení KSZ či VSZ k těmto stížnostem. Předmětem řízení je totiž pouze jednání samotné žalované, nikoli argumentace KSZ či VSZ obsažená v jejich sděleních. Z toho důvodu soud nevyhověl návrhu žalobce, aby připojil spisy vedené o těchto stížnostech.

47. Dále soud neprovedl ohledání 3 vaků žalobce s dokumenty. Žalobce totiž navrhoval provedení tohoto důkazu k prokázání svého tvrzení, že žalovaná záměrně zmenšila množství listin žalobce uschovaných ve sklepech, když tyto ukazovala dozorující státní zástupkyni KSZ, neboť byl nafocen maximálně obsah jednoho pytle. Potvrzení či vyvrácení této informace by však nemohlo nijak ovlivnit závěr soudu o tom, zda žalovaná postupovala zákonně, nevyhověla-li žádosti žalobce.
48. Nepotřebným soud shledal také žalobcem navržený výslech svědka M. H., již propuštěného dlouhodobého skladníka, neboť předmětem řízení nebyl režim fungování skladu Věznice Mírov, přičemž krajský soud nijak nezpochybnil tvrzení žalobce, že si nemohl ve věznici libovolně do skladu docházet, což měl podle žalobce svědek potvrdit.
49. Provedení výslechu A. Ž. dal žalobce soudu pouze „na zvážení“. Krajský soud však neshledal důvod k provedení tohoto výslechu, obzvláště nespecifikoval-li ani sám žalobce, jaké relevantní skutečnosti by měl tento svědek svou výpovědí prokázat. Samu skutečnost, že byla tomuto odsouzenému v minulosti druhá skříňka na celu přidána, žalovaná nezpochybnila a pochybnosti o tom nevznikly ani soudu.
50. Jako nadbytečné pak vyhodnotil soud i provedení výslechu V. J., bývalého spoluvězně žalobce z cely č. 401, jenž měl potvrdit, že by se přidělením druhé skříňky žalobci necítil diskriminovaný, neboť argument žalované zásahem do práv dalších spoluvězňů krajský soud neshledal důvodným.
51. V posledním písemném podání ze dne 29. 10. 2024 žalobce popsal, že ve Věznici Bělušice, kam byl přemístěn 14. 10. 2024, dostal ihned dvě skříňky navíc na úřední písemnosti, k prokázání čehož navrhl výslech svých aktuálních spoluvězňů z cely P. Š. a M. P. a eventuálně i vychovatelky M. J. Krajský soud však nemá žádný důvod této informaci nevěřit a nezpochybnila ji ani žalovaná, a tudíž by bylo vyslýchání těchto svědků nadbytečné a v rozporu se zásadou ekonomie řízení. K tvrzení žalobce, že má přístup Věznice Bělušice svědčit o zbytečné nevstřícnosti Věznice Mírov, krajský soud uvádí, že předmětem jeho hodnocení byla zákonnost postupu žalované, nikoli hodnocení míry její vstřícnosti. Jak již soud uvedl výše, žalovaná uvedla logické a přesvědčivé důvody bránící jí vyhovění žalobcově žádosti a nadto nelze podle krajského soudu bez dalšího srovnávat přístupy jednotlivých věznic, neboť může záležet na mnoha okolnostech, např. aktuální obsazenosti věznice, podobě jednotlivých cel, skladbě odsouzených či na personální situaci, kdy v případě nedostatku příslušníků vězeňské stráže v konkrétní věznici představuje jakákoli okolnost znesnadňující a prodlužující prohlídku cel odsouzených bezpečnostní riziko.
52. Z výzvy vychovatele L. Š. ze dne 24. 9. 2024, aby žalobce odstranil dokumenty položené na skříňce do skladu, soud rovněž nezjistil žádné pro posouzení věci relevantní skutečnosti, neboť možnosti skladovat listiny i na skříňce argumentovalo toliko KSZ a nikoli žalovaná.

D) Závěr a náklady řízení

53. S ohledem na shora uvedené soud uzavírá, že nevyhověním žádosti žalobce o přidělení druhé skříňky se žalovaná nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. nedopustila. Žalobu proto soud podle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

54. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Olomouc 5. listopadu 2024

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu